

KRASICKI IGNACY

ŻONA MODNA

Krasicki Ignacy

Żona modna

«Public Domain»

Ignacy K.

Żona modna / K. Ignacy — «Public Domain»,

Ciesz się klasyką! Miłego czytania!

Содержание

Конец ознакомительного фрагмента.

8

Ignacy Krasicki

Żona modna

„A ponieważ dostałeś, coś tak drogo ceniał,
Winszuję¹, panie Pietrze, żeś się już ożenił”.
„Bóg zapłać”. „Cóż to znaczy? Oziębłe dziękujesz,
Alboż to szczęścia swego jeszcze nie pojmujesz?
Czyliż się już sprzykrzyły małżeńskie ogniwa?”
„Nie ze wszystkim, luboć to zazwyczaj tak bywa,
Pierwsze czasy cukrowe”. „Toś pewnie w goryczy?”
„Jeszcze!” „Bracie, trzymaj więc, coś dostał w zdobyczy!
Trzymaj skromnie, cierpliwie, a milcz tak jak drudzy,
Co to swoich małżonek uniżeni słudzy,
Z tytułu ichmościowie, dla oka dobrani,
A jejmość tylko w domu rządczyną i pani.
Pewnie może i twoja?” „Ma talenta śliczne:
Wziąłem po niej w posagu cztery wsie dziedziczne,
Piękna, grzeczna, rozumna”. „Tym lepiej”. „Tym gorzej.
Wszystko to na złe wyszło i zgubi mnie wsporzej²;
Piękność, talent wielkie są zaszczyty³ niewieście,
Cóż po tym, kiedy była wychowana w mieście”.
„Alboż to miasto psuje?” „A któż wątpić może?
Bogdaj to żonka ze wsi!” „A z miasta?” „Broń Boże!
Żłem tuszył⁴, skorom moją pierwszy raz obaczył,
Ale żem to, co postrzegł, na dobre tłumaczył,
Wdawszy się już, a nie chcąc dla damy ohydy⁵,
Wiejski Tyrsys, wzdychałem do mojej Filidy.
Dziwne były jej gesta⁶ i misterne wdzięki,
A nim przyszło do ślubu i dania mi ręki,
Szliśmy drogą romansów⁷, a czym się uśmiechał,
Czym się skarżył, czy milczał, czy mówił, czy wzdychał,
Widziałem, żem niedobrze udawał aktora,
Modna Filis gardziła sercem domatora.
I ja byłbym nią wzgardził; ale punkt honoru,
A czego mi najbardziej żal, ponęta zbioru⁸,
Owie wioski, co z mymi graniczą, dziedziczne,
Te mnie zwiodły, wprawiły w te okowy śliczne.
Przyszło do intercyzy⁹. Punkt pierwszy: że w mieście

¹ *Winszuję* – gratuluję. [przypis edytorski]

² *wsporzej* – szybciej. [przypis redakcyjny]

³ *zaszczyt* – tu: zaleta. [przypis redakcyjny]

⁴ *tuszyć* – mniemać, sądzić. [przypis redakcyjny]

⁵ *ohyda* – wstyd, niesława. [przypis redakcyjny]

⁶ *gesta* – sposób poruszania się. [przypis redakcyjny]

⁷ *Szliśmy drogą romansów* – postępowaliśmy jak bohaterowie romansów. [przypis redakcyjny]

⁸ *zbiór* – majątek, bogactwo. [przypis redakcyjny]

⁹ *intercyza* – umowa przedślubna ustalająca stosunki majątkowe pomiędzy przyszłymi małżonkami. [przypis redakcyjny]

Jejmość przy doskonałej francuskiej niewieście,
Co lepiej (bo Francuzka) potrafi ratować,
Będzie mieszkać, ilekroć trafi się chorować.
Punkt drugi: chociaż zdrowa czas na wsi przesiedzi,
Co zima jednak miasto stołeczne odwiedzi.
Punkt trzeci: będzie miała swój ekwipaż własny.
Punkt czwarty: dom się najmie wygodny, nieciasny,
To jest apartamenta paradne¹⁰ dla gości,
Jeden z tyłu dla męża, z przodu dla jejmości.
Punkt piąty: a broń Boże! – Zląkłem się. A czego?
»Trafia się – rzekli krewni – że z zdania wspólnego
Albo się węzeł przerwie, albo się rozłączy!«
»Jaki węzeł?« »Małżeński«. Rzekłem: »Ten śmierć kończy«.
Rozśmieli się z wieśniackiej przytomni prostoty.
I tak płacąc wolnością niewczesne zaloty,
Po zwyczajnych obrządkach rzecz poprzedzających
Jestem wpisany w bractwo braci żałujących.
Wyjeżdżamy do domu. Jejmość w złych humorach:
»Czym pojedziem?« »Karetą«. »A nie na resorach¹¹?«
Daliż¹² ja po resory. Szczęściem kasztelanic,
Co karetę angielską sprowadził z zagranic,
Zgrał się co do szeląga. Kupiłem. Czas siadać.
Jejmość słaba. Więc podróż musimy odkładać.
Zdrowsza jejmość. Zajeżdża angielska karéta.
Siada jejmość, a przy niej suczka faworyta.
Kładą skrzynki, skrzyneczki, woreczki i paczki,
Te od wódek pachnących¹³, tamte od tabaczki,
Niosą pudło kornetów¹⁴, jakiś kosz na fanty;
W jednej klatce kanarek, co śpiewa kuranty,
W drugiej sroka, dla ptaków jedzenie w garnuszku,
Dalej kotka z kocięty i mysz na łańcuszku.
Chcę siadać, nie masz miejsca; żeby nie zwlec drogi,
Wziąłem klatkę pod pachę, a suczkę na nogi.
Wyjeżdżamy szczęśliwie, jejmość siedzi smutna,
Ja milczę, sroka tylko wrzeszczy rezolutna.
Przerwała jejmość myśli: »Masz waćpan kucharza?«
»Mam, moje serce«. »A pfe, koncept z kalendarza¹⁵,
Moje serce! Proszę się tych prostactw oduczyć!«
Zamilkłem. Trudno mówić, a dopieroż mrużyć.

¹⁰ *apartamenta paradne* – odpowiednie miejsca. [przypis edytorski]

¹¹ *A nie na resorach* – powszechnie pudła karet zawieszono były nisko na pasach. Już przy końcu panowania Augusta III moda ta zaczęła się zmieniać. „Majstrowie zagraniczni wymyślili karety na resurach, to jest na sztabach żelaznych gibkich, wysoko osadzone”. (J. Kitowicz, *Opis obyczajów*, s. 532–533). Karety sprowadzane z Anglii uchodziły za najwytworniejsze. [przypis redakcyjny]

¹² *Daliż* – dalejże. [przypis edytorski]

¹³ *wódki pachnące* – pachnidła, perfumy. [przypis redakcyjny]

¹⁴ *kornet* – wysoki, ozdobny czepiec. [przypis redakcyjny]

¹⁵ *koncept z kalendarza* – osiemnastowieczne, szczególnie saskie jeszcze kalendarze, jedyna lektura ciemnej prowincjonalnej szlachty, podawały bałamutne wiadomości, prognozy pogody, przepowiednie wypadków historycznych i klęsk żywiołowych. Pełne były również niewybrednych żartów i konceptów. [przypis redakcyjny]

Więc milczę. Jejmość znowu o kucharza pyta.
»Mam, mościa dobrodziejko«. »Masz waćpan stangrêta?«
»Wszak nas wiezie«. »To furman. Trzeba od parady
Mieć inszego. Kucharza dla jakiej sąsiady
Możesz waćpan ustąpić«. »Dobry«. »Skąd?« »Poddany«.
»To musi być zapewne nieoszacowany,
Musi dobrze przypiekać reczuszki, łazanki,
Do gustu pani wojskiej¹⁶, panny podstolanki.

¹⁶ *wojskiej* – żony wojskiego. „Wojski, urząd wojewódzki na dogłądanie bezpieczeństwa publicznego, gdy stan szlachecki na koń siada w pospolitym ruszeniu”. (*Zbiór potrzeb. wiad.*). [przypis redakcyjny]

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.